

Fremsat den 5. oktober 2016 af kirkeministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning

(Decorumkrav og obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre)

§ 1

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1818 af 23. december 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 16 indsættes som *stk. 3-8*:

»*Stk. 3.* Som udøver af offentlig myndighed skal en præst i de trossamfund som nævnt i stk. 1, nr. 2-3, udvise en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed.

Stk. 4. Der kan ske tilbagekaldelse af en vielsesbemyndigelse til en præst i de trossamfund som nævnt i stk. 1, nr. 2-3, hvis den pågældende præst ikke længere opfylder betingelserne for tildeling af vielsesbemyndigelse.

Stk. 5. Tildeling af vielsesbemyndigelse skal betinges af, at præsten i de trossamfund som nævnt i stk. 1, nr. 2-3, inden 6 måneder efter meddelelse af vielsesbemyndigelse gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Fristen på 6 måneder kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. Kirkeministeriet kan fritage præsten for at deltage i kurset, hvis præsten har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre. Præsten skal fremlægge dokumentation herfor.

Stk. 6. Som afslutning på kurset, jf. stk. 5, udleveres et kursusbevis, ligesom præsten skal underskrive en løfteer-

klæring om, at den pågældende vil overholde dansk lovgivning.

Stk. 7. Kurset finansieres gennem brugerbetaling.

Stk. 8. Kirkeministeren fastsætter efter aftale med udlændinge-, integrations- og boligministeren nærmere regler om kurset, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse for kurset.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2017.

Stk. 2. § 16, stk. 5-8, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som affattet ved § 1, nr. 1, finder ikke anvendelse for personer, som inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om vielsesbemyndigelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Decorumkrav for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Løfteerklæring
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer mv.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Udover folkekirken er der i dag mange forskellige trossamfund i Danmark. Nogle af disse trossamfund er karakteriseret ved, at de er anerkendt som trossamfund ved kongelig resolution inden den 1. januar 1970 eller er godkendt som trossamfund fra den 1. januar 1970 eller derefter ved ministeriel beslutning. Før ægteskabsloven af 1969 fulgte det af en førkonstitutionel retssædvane, at trossamfund kunne anerkendes ved kongelig resolution, jf. herved også § 29 i lov nr. 276 af 30. juni 1922 om Ægteskabs Indgåelse og Opløsning. Der er i dag 11 anerkendte trossamfund, som er anerkendt efter denne praksis. Muligheden for at anerkende trossamfund ved kongelig resolution ophørte med ægteskabsloven af 1969. Efter ægteskabslovens ikrafttræden den 1. januar 1970 kan andre trossamfund end folkekirken godkendes af den ressortansvarlige minister.

Fælles for de ved kongelig resolution anerkendte trossamfund og de ved ministeriel beslutning godkendte trossamfund er, at præster, imamer, forkyndere og tilsvarende embedsindehavere inden for disse trossamfund i medfør af bestemmelserne i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning § 16, stk. 1, jf. § 17, stk. 2, og bekendtgørelse nr. 548 af 16. december 1969 om kirkelig vielse uden for folkekirken kan tildeles bemyndigelse til at foretage vielser med borgerlig gyldighed. I funktionen som vielsesforretter udøver den pågældende embedsindehaver offentlig myndighed. For så vidt angår de anerkendte trossamfund kan der også meddeles tilfaldelse til at føre ministerialbøger.

Der findes imidlertid religiøse forkyndere i Danmark, som misbruger det danske samfunds frihedsrettigheder til at præ-

dike had og forsøge at undergrave grundelementerne i det samfund, som de burde være en del af, og det forekommer problematisk, hvis de gennem deres adfærd modarbejder og undergraver danske love.

Regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 31. maj 2016 en aftale om initiativer rettet mod religiøse forkyndere, som søger at undergrave danske love og værdier og understøtte parallelle retsopfattelser. Et af initiativerne i aftalen angår fratagelse af offentlig anerkendelse.

Aftaleparterne er enige om, at der fortsat skal være stor rummelighed til at mene, hvad man vil, og at der skal være plads til forskellige trossamfund i Danmark. Men det er samtidig aftaleparternes klare holdning, at der skal kunne trækkes en grænse, når der er tale om autoriteter i et religiøst læresamfund, som udviser en adfærd, der undergraver danske love og understøtter parallelle retsopfattelser.

Aftalen er for så vidt angår de ændringer, der er indeholdt i dette lovforslag, uddybet i enighedspapirer af henholdsvis 19. maj 2016 og 31. maj 2016.

Med dette lovforslag udmøntes de dele af den politiske aftale, som vedrører decorumkrav (værdighedskrav) til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken og obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for disse forkyndere.

Med dette lovforslag foreslås det derfor, at der stilles klare og tydelige krav i form af en lovfæstelse af det i dag ulovbestemte decorumkrav (værdighedskrav) til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der tildeles vielsesbemyndigelse. Der foreslås samtidig en tydeliggørelse af, at

manglende opfyldelse af decorumkravet har betydning i relation til tildeling og tilbagekaldelse af vielsebemyndigelse. Det bemærkes, at der i ægteskabsloven anvendes terminologien »præst«, og at den dermed beskrevne personkreds omfatter præster, imamer, religiøse forkyndere og tilsvarende embedsindehavere med vielsebemyndigelse. I bemærkningerne anvendes terminologien »religiøse forkyndere« for at understrege bredden i personkredsen.

Det foreslås endvidere, at der indføres et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere i trossamfund udenfor folkekirken, der ønsker vielsebemyndigelse. Ved kurssets afslutning skal de pågældende underskrive en løfteerklæring om at ville overholde dansk lovgivning.

Med ændringen stilles der således tilsvarende krav, som der i dag gælder for folkekirkens præster, jf. nedenfor.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Decorumkrav for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken

2.1.1. Gældende ret

Religiøse forkyndere i anerkendte og godkendte trossamfund og menigheder kan efter ansøgning herom til Kirkeministeriet få bemyndigelse til at foretage kirkelige vielser med borgerlig gyldighed.

Kirkeministeriets adgang til at give vielsebemyndigelse til religiøse forkyndere i anerkendte og godkendte trossamfund har hjemmel i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (ægteskabsloven) § 16, stk. 1, nr. 2-3, jf. § 17, stk. 2, samt bekendtgørelse nr. 548 af 16. december 1969 om kirkelig vielse uden for folkekirken.

Når et trossamfund søger om vielsebemyndigelse til trossamfundets religiøse forkynder, stiller Kirkeministeriet visse krav til den religiøse forkynder, da den pågældende som vielsesforretter udøver offentlig myndighed. Ved vurderingen af hvorvidt der kan tildeles vielsebemyndigelse, ser Kirkeministeriet blandt andet på, om den pågældende har udvist en adfærd og til stadighed udviser en adfærd, som ikke gør den pågældende uegnet til at varetage hvervet som vielsesforretter. Derudover stilles der som betingelse, at den pågældende fremsender dokumentation for tilmelding og optagelse på et kursus i dansk, hvis ansøgeren ikke behersker det danske sprog. Kirkeministeriet lægger ligeledes vægt på, om ansøgeren har lovligt ophold i Danmark.

Kirkeministeriets afgørelse om bemyndigelse til at foretage vielser kan gives enten som en stående bemyndigelse eller som en enkeltstående (ad hoc) bemyndigelse.

Når præster i de anerkendte trossamfund skal kunne foretage kirkelige familieretlige handlinger med borgerlig gyldighed (navngivning, navneændring og vielser), skal den enkelte præst som følge af den i afsnit 1 nævnt førkonstitutionelle retssædvane anerkendes ved kongelig resolution. Sådanne kongelige resolutioner gives i dag af Dronningen og den ressortansvarlige minister i forening.

Meddelelse om godkendelse som trossamfund eller menighed og meddelelse af bemyndigelse til at forrette vielser i trossamfundet med borgerlig gyldighed må anses for at være begunstigende forvaltningsakter, idet de begge forudsætter Kirkeministeriets imødekommelse af en konkret ansøgning.

Derimod indeholder ægteskabsloven ikke på nuværende tidspunkt regler om decorumkrav til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der tildeles vielsebemyndigelse, og dermed heller ikke regler om konsekvensen af manglende opfyldelse af decorumkravet.

Begrebet »decorum« (eller »decorum officiale«) betegner en adfærdskodeks, nemlig det med en offentlig stilling forbundne krav om en vis til stillingen svarende vandel.

For præster i folkekirken kan man finde lovfastsatte vandelskrav allerede i Kong Christian V's Danske Lov (DL) fra 1683. Overskriften på DL's 2. bogs 11. kapitel (DL 2-11) er således »om Præsters Liv og Levnet, Forseelser og Bøder«, og i dette kapitels 1 (2-11-1) pålægges generelt præster at være gode eksempler og ikke vanære præsteembedet.

Inden for den offentlige ansættelsesret – særligt inden for tjenestemandsansættelsen – er decorum-begrebet bl.a. kommet til udtryk i tjenstemandslovens § 10. Heraf fremgår det, at tjenstemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver. I den juridiske litteratur antages det i dag, at denne bestemmelse har afløst bestemmelsen i DL 2-11-1, for så vidt angår tjenstemandsansatte præster i folkekirken.

Hvad der nærmere ligger i decorumkravet, kan ikke udtrykkes præcist, bl.a. fordi decorumkravets indhold beror på skiftende tiders adfærdsmønstre og opfattelser. Decorumkravet vil endvidere typisk skærpes, når der er tale om højere tjenstemandsstillinger, men det betyder ikke, at decorumkravet nødvendigvis er det samme for alle tjenstemandsstillinger på samme niveau. Tjenestens karakter, herunder graden af udadvendthed i stillingen, kan f.eks. have betydning.

Det antages, at der for overenskomstansatte gælder et krav svarende til decorumkravet i tjenstemandslovens § 10. Denne retstilstand omfatter således bl.a. folkekirkens overenskomstansatte præster.

For så vidt angår religiøse forkyndere med vielsebemyndigelse i trossamfund uden for folkekirken, er der tale om et privat ansættelsesforhold eller lignende i forhold til trossamfundet, hvor den pågældende i henhold til den offentligretlige bemyndigelse samtidig udøver offentlig myndighed i form af indstiftelse af ægteskab med borgerlig gyldighed. Decorumkravet for disse personer må, i mangel af udtrykkelige lovbestemmelser herom, antages at gælde på ulovbestemt grundlag. Antagelsen har også støtte i forarbejderne til ægteskabsloven, hvoraf det bl.a. fremgår, at det ved henvendelse til politiet vil blive søgt oplyst, om der foreligger ufordelagtige oplysninger om den foreslåede vielsesforretters vandel. Se Folketingstidende 1968-69, tillæg B, spalte 1929.

Ved tilbagekaldelse af en forvaltningsakt forstås det forhold, at den udstedende forvaltningsmyndighed af egen drift ændrer sin egen gyldige afgørelse.

I visse tilfælde kan der direkte i lovgivningen være taget stilling til tilbagekaldesspørgsmålet, og i disse tilfælde må eventuelle tvivlsspørgsmål afgøres ud fra sædvanlige lovforklørningsprincipper.

Tilbagekaldelse – herunder tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter – kan også ske på ulovbestemt grundlag. En afgørelse om tilbagekaldelse er skønsmæssig og skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om f.eks. partshøring samt retsgrundsætningerne om saglighed og om proportionalitet.

Spørgsmålet om, hvorvidt en forvaltningsafgørelse kan tilbagekaldes, vil bero på en konkret afvejning i det enkelte tilfælde af forskellige modstående hensyn. Ved vurderingen må der bl.a. lægges vægt på, hvilke berettigede forventninger der måtte være opstået hos adressaten for afgørelsen, samt hvilke offentlige interesser, der taler for en tilbagekaldelse af afgørelsen.

Tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt kan ske dels som følge af, at forudsætningerne for den oprindelige afgørelse viser sig ikke at have været opfyldt, dels i tilfælde af, at forudsætningerne for afgørelsen efterfølgende tilsidesættes.

Det er almindeligt antaget, at medmindre en part har gjort sig skyldig i svig eller i øvrigt tilsidesat en ham eller hende påhvilende oplysningspligt, følger det af officialprincippet, at risikoen for, at en oprindelig tilbagekaldelsesgrund ikke har indgået i grundlaget for den oprindelige afgørelse, i almindelighed må påhvile myndigheden. Det vil ved den skønsmæssige vurdering altid kunne tillægges betydning, om partens egne forhold kan karakteriseres som bebrejdesværdige eller ej, herunder om parten har været bekendt med, at der har foreligget svigagtige forhold i forbindelse med udstedelsen af den oprindelige afgørelse, eller om parten i øvrigt har været i ond tro med hensyn til en vildfarelse hos myndigheden.

Tilbagekaldelse som følge af, at forudsætningerne for en begunstigende forvaltningsakt efterfølgende brister, vil bl.a. kunne ske i tilfælde af misbrug af en meddelt tilladelse eller anden tilsidesættelse af vilkår for anvendelse af tilladelsen. Endvidere vil tilbagekaldelse efter omstændighederne kunne ske, hvis de oprindelige forudsætninger ikke længere kan anses for opfyldt.

En sådan bristende forudsætning kan efter omstændighederne indtræde, hvis en religiøs forkynder med vielsesbemyndigelse i et trossamfund uden for folkekirken, ikke længere lever op til det i dag ulovbestemte decorumkrav. Ved bemyndigelsen til at forrette kirkelige vielser med borgerlig gyldighed tildeles den pågældende en adgang til at udøve offentlig myndighed. Det følger heraf, at den bemyndigede skal leve op til den værdighed og tillid, som udøvelsen af myndighedsfunktionen forudsætter.

En afgørelse, der lægger vægt på en sådan bristet forudsætning, kan som sagt kun resultere i tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelsen, hvis afgørelsen herom træffes i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder grundsætningen om proportionalitet.

Det skal tilføjes, at ligesom et oprindeligt afslag på at meddele en religiøs forkynder vielsesbemyndigelse ikke har nogen betydning for selve anerkendelsen eller godkendelsen af det pågældende trossamfund, har en efterfølgende tilbagekaldelse af en vielsesbemyndigelse ikke i sig selv nogen konsekvenser for anerkendelsen eller godkendelsen af trossamfundet.

Begrundelsen herfor er, at vielsesbemyndigelsen gives til en person – den religiøse forkynder – som med tildelingen af denne bemyndigelse skal leve op til den værdighed og tillid, som udøvelsen af myndighedsfunktionen forudsætter.

Vielsesbemyndigelsen er således knyttet til personen og ikke trossamfundet. Det er derfor også kun personens manglende iagttagelse af det ulovbestemte decorumkrav, der vil kunne sanktioneres, og dette vil kunne ske ved at tilbagekalde vielsesbemyndigelsen, uden at dette umiddelbart får indflydelse på anerkendelsen eller godkendelsen af det pågældende trossamfund.

2.1.2. Kirkeministeriets overvejelser

Kirkeministeren bad den 4. marts 2016 Trossamfundsudvalget om at overveje spørgsmålene om tildeling og tilbagekaldelse af en vielsesbemyndigelse og afgive en separat udtalelse herom.

På baggrund heraf afgav Trossamfundsudvalget den 13. maj 2016 en indstilling om vielsesbemyndigelse og tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelse for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken.

Som baggrund for indstillingen afdækkes i korte træk, hvilke konkrete og generelle krav en religiøs forkynder i trossamfund uden for folkekirken, der ansøger om vielsesbemyndigelse, skal opfylde, samt hvilke muligheder der foreligger for at tilbagekalde vielsesbemyndigelse for sådanne personer.

I indstillingen konstateres det, at decorumkravet (værdighedskravet) for religiøse forkyndere med vielsesbemyndigelse i trossamfund uden for folkekirken ikke beror på et offentligt ansættelsesforhold, men derimod på ulovbestemt grundlag. Decorumkravet betyder, at den religiøse forkynder som udøver af offentlig myndighed skal udvise en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed. Der vil således f.eks. kunne rejses decorumsag, hvis en religiøs forkynder med vielsesbemyndigelse vier mindreårige eller foretager vielse uden begge parter samtykke.

For at tydeliggøre dette decorumkrav og skabe klarere rammer for tildeling og tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelse anbefaler Trossamfundsudvalget, at decorumkravet lovfæstes.

Som anført i afsnit 1 har regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgået en aftale om initiativer rettet mod religiøse forkyndere.

Aftaleparterne er enige om, at der med statens tildeling af vielsesbemyndigelse til præster, imamer m.fl. i trossamfund uden for folkekirken skal stilles et tydeligt krav til de pågældende om, at vedkommende skal udvise en adfærd, der ikke

gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed (decorumkrav). Manglende opfyldelse af decorumkrav kan indebære, at der ikke kan tildeles vielsesbemyndigelse, og at en allerede tildelt vielsesbemyndigelse kan tilbagetages.

Aftaleparterne er enige om, at decorumkravet skal lovfæstes. Herved vil det blive tydeliggjort, at der gælder et decorumkrav for præster, imamer m.fl. med vielsesbemyndigelse, ligesom det tydeliggøres, at manglende opfyldelse af decorumkravet har betydning både i relation til tildeling og tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelse.

På baggrund af det politiske ønske om, at der med statens tildeling af vielsesbemyndigelse til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken skal stilles et tydeligt krav til den pågældende om, at vedkommende skal udvise en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed (decorumkrav), har Kirkeministeriet overvejet mulighederne for at lovfæste decorumkravet. Med en lovfæstelse af decorumkravet vil det blive tydeliggjort, at der gælder et decorumkrav for religiøse forkyndere med vielsesbemyndigelse, ligesom det tydeliggøres, at manglende opfyldelse af decorumkravet har betydning i relation til tildeling og tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelsen.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Med tildeling af vielsesbemyndigelse får den pågældende religiøse forkynder i trossamfund uden for folkekirken ret til at udøve offentlig myndighed. På den baggrund synes det berettiget, og i overensstemmelse med den politiske aftale, at staten, som tildeler af denne bemyndigelse, til gengæld kan kræve, at den pågældende vielsesforretter overholder gældende dansk ret, og i øvrigt iagttager det med stillingen forbundne vandelskrav, det såkaldte decorumkrav.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det derfor, at der indsættes en bestemmelse i ægteskabslovens § 16, stk. 3, om, at en vielsesforretter som udøver af offentlig myndighed skal udvise en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed. Der er tale om en lovfæstelse af det decorumkrav, der antages at gælde på ulovbestemt grundlag.

I forbindelse med tildeling af vielsesbemyndigelse vil decorumkravet ligesom i dag blive kontrolleret ved indhentelse af staffeoplysninger og børneattest.

Med den foreslåede lovfæstelse af decorumkravet (værdighedskravet) til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der tildeles vielsesbemyndigelse, stilles der tydelige krav til dem.

Med forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 4, tydeliggøres det samtidig, at manglende opfyldelse af decorumkravet har betydning i relation til tildeling og tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelse. Heri er også indeholdt en forudsætning om, at en religiøs forkynder i et trossamfund uden for folkekirken, der søger om vielsesbemyndigelse, ikke forud for ansøgningen må have udvist en adfærd, der gør den pågæl-

dende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed, jf. ovenfor om indhentelse af straffe- og børneattest.

Det bemærkes i den forbindelse, at spørgsmålet om, hvorvidt decorumkravet i givet fald er overtrådt eller ej, må bero på en konkret vurdering, hvorfor det ikke er muligt at opstille en udtømmende opregning af de situationer, der kan føre til et decorum-forhold.

Som eksempler, hvor der vil kunne rejses decorumsag, kan dog nævnes den situation, hvor den religiøse forkynder med vielsesbemyndigelse foretager vielse af en mindreårig uden prøvelsesmyndighedens tilladelse eller foretager en vielse uden begge parter samtykke. Efter bestemmelsens ordlyd vil manglende deltagelse i det obligatoriske kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre eller manglende underskrivelse af løfteerklæringen også kunne betyde, at vielsesbemyndigelsen kan tilbagekaldes. Tilsvarende gælder, at grovere straffelovsovertrædelse kan betyde, at vielsesbemyndigelsen kan tilbagekaldes.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at det ikke er en forudsætning for at forsynde sig mod decorumkravet, at den religiøse forkynder i særlige kredse eller hos bestemte personer konkret har mistet agtelse og tillid. Det er tilstrækkeligt, hvis den religiøse forkynder har udført handlinger eller udvist en adfærd, der er egnet til at betage vedkommende den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Som eksempel kan nævnes grovere straffelovsovertrædelser o.l.

Ved vurderingen af, om der skal rejses decorumsag, vil det endvidere være relevant at inddrage den praksis, der gennem tiden er udviklet vedrørende decorumkrav i forhold til folkekirkens præster.

Som nævnt i afsnit 2.1.1. gælder der i dag et decorumkrav for præster i folkekirken. Manglende overholdelse af decorumkravet kan for disse præster få ansættelsesretlige konsekvenser – herunder i form af afsked. Med forslaget om lovfæstelse af decorumkravet (værdighedskravet) til religiøse forkyndere med vielsesbemyndigelse i trossamfund uden for folkekirken og lovfæstelsen af muligheden for at tilbagekalde en vielsesbemyndigelse tydeliggøres en overensstemmelse vedr. decorumkravet mellem præster i folkekirken og religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken med vielsesbemyndigelse.

Det bemærkes dog, at tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelsen til en religiøs forkynder i et anerkendt eller godkendt trossamfund ikke har ansættelsesretlige konsekvenser, medmindre trossamfundet selv træffer beslutning herom. Tilbagekaldelsen betyder således umiddelbart kun, at vedkommende ikke længere er bemyndiget til at foretage vielser med borgerlig gyldighed.

Det bemærkes, at lovfæstelsen af decorumkravet ikke ændrer på trossamfund uden for folkekirkens frihed til at undlade vielse af to personer af samme køn eller til udelukkende at have religiøse forkyndere af et bestemt køn.

2.2. Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre

2.2.1. Gældende ret

I dag følger det af udlændingelovens § 9 f, stk. 5, at forlængelse af en opholds- og arbejdstilladelse som religiøs forkynder m.fl. forudsætter, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelse af opholdstilladelse har gennemført et undervisningsforløb om dansk familieret, hvis ansøgeren som led i sit virke foretager eller vil foretage vielser med borgerlig gyldighed.

Formålet med denne undervisning er at øge forkyndernes forståelse for dansk familieret og styrke deres generelle forudsætninger for at rådgive og vejlede deres menigheder i overensstemmelse med dansk ret.

Kurset berører forskellige familieretlige emner, som har relevans for religiøse forkynderes daglige virke med et særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed. Desuden berører undervisningen samspillet og modsætningerne mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side. Undervisningen berører også religionsfriheden, herunder skæringen mellem ægteskabsret og religionsfrihed i forskellige retssystemer.

Kurset udbydes af Ankestyrelsen og afholdes som et 2-dages kursus. Undervisningen foregår som udgangspunkt på engelsk og med tolkebistand afhængigt af deltagernes sprog-mæssige kompetencer. Indholdet af kurset tager udgangspunkt i oplæg fra to faste undervisere med juridisk baggrund. Herudover har indgået oplæg fra eksterne undervisere, dialog med deltagerne og gennemgang af cases.

Ved kursets indførelse blev der afsat en fireårig bevilling fra finanslovskonto § 15.77.02.30 (Styrkelse af integrationsindsatsen) til finansiering af kurset. Udgifterne har omfattet: Undervisere, herunder forberedelsestid og evt. transport, honorar til eksterne oplægsholdere, udgifter til besøg på Københavns Rådhus, tolkebistand, herunder evt. transport, leje af kursussted, materialesamling og forsendelse og administration.

Den årlige bevilling på kr. 535.000 har dækket ca. fire kurser årligt, med ca. 25 deltagere på hvert hold. Prisen pr. deltager har således gennemsnitligt været knapt kr. 5.500.

Efter gennemførelse modtager deltagerne et deltagercertifikat.

Derimod stilles der i dag ikke krav om, at andre personer, der ønsker vielsebemyndigelse, skal gennemføre et kursus i dansk familieret. Dette gælder både danskere og udlændinge med et andet opholdsgrundlag end forkynderopholdet i medfør af udlændingelovens § 9 f.

2.2.2. Kirkeministeriets overvejelser

Som anført i afsnit 1 har regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgået en aftale om initiativer rettet mod religiøse forkyndere.

Aftaleparterne er enige om, at det er vigtigt, at præster, imamer, forkyndere eller tilsvarende embedsindehavere i trossamfund uden for folkekirken, der tildeles vielsebemyndigelse, samt udenlandske forkyndere m.fl., der får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f har indsigt i og forstår dansk familieret, frihed og folkestyre, så de opnår generelle forudsætninger for at rådgive og vejlede deres menigheder i overensstemmelse med dansk ret.

Aftaleparterne er derfor enige om, at der bør indføres et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for præster, imamer, forkyndere og tilsvarende embedsindehavere i trossamfund udenfor folkekirken, der ønsker vielsebemyndigelse, og udenlandske forkyndere, der søger om forlængelse af ophold i Danmark i medfør af udlændingelovens § 9 f, uanset om de samtidig ansøger om vielsebemyndigelse.

I aftalen er det beskrevet, at undervisningen skal berøre forskellige familieretlige emner, som har relevans for religiøse forkynderes daglige virke med et særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed. Desuden skal undervisningen berøre samspillet og modsætningerne mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side.

Undervisningen skal herudover omfatte lovgivning om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Det fremgår også af aftalen, at kurset skal finansieres gennem brugerbetaling.

Religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der tildeles vielsebemyndigelse, bør have indsigt i og forstå dansk familieret, frihed og folkestyre, så de derved opnår generelle forudsætninger for at kunne rådgive og vejlede deres menigheder i overensstemmelse med danske ret. Under hensyn hertil finder Kirkeministeriet, at der bør indføres et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere i trossamfund udenfor folkekirken, der ønsker vielsebemyndigelse. Med et sådant kursus vil det kunne sikres, at alle religiøse forkyndere med vielsebemyndigelse har en basisviden om familie- og ægteskabsret samt om grundlæggende frihedsrettigheder.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 1, nr. 1, (forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 5) foreslås det i overensstemmelse med den politiske aftale, at det bliver en forudsætning for tildeling af vielsebemyndigelse til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, at de gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Kurset bliver således obligatorisk for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der ønsker vielsebemyndigelse.

Religiøse forkyndere, der ikke søger om vielsebemyndigelse, vil ikke blive omfattet af ægteskabslovens krav om at deltage i et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Udenlandske forkyndere vil dog i nogle tilfælde være omfattet af kursuskravet efter udlændingelovens § 9 f. Der henvises til det forslag til Lov om ændring af udlændingeloven (Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning), som udlændinge-, integrations- og boligministeren forventes at fremsætte i Nov I.

Kurset skal være gennemført inden 6 måneder efter, at den religiøse forkynder har fået vielsebemyndigelse. Fristen på 6 måneder kan dog efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. Lovligt forfald vil f.eks. foreligge, når den religiøse forkynder bliver forhindret i at deltage i kurset på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption.

Med forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 5, 3.-4. pkt., foreslås det, at den religiøse forkynder af Kirkeministeriet kan blive fritaget for at deltage i kurset, hvis den pågældende kan dokumentere et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pågældende har gennemført undervisningen på pastoralseminariet eller har afsluttet en dansk uddannelse som BA.jur., cand.jur. eller socialrådgiver. Det forudsættes, at der kun rent undtagelsesvis sker fritagelse for at deltage i kurset.

Det foreslås med forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 7, at det obligatoriske kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre i overensstemmelse med den politiske aftale finansieres ved brugerbetaling fra de deltagende religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der får tildelt vielsebemyndigelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at udgiften til driften af pastoralseminariet (som er folkekirkenes præsteuddannelse) finansieres af fællesfonden og dermed af folkekirkenes medlemmer. Det vil således være i god tråd hermed, at trossamfundene selv finansierer kurset.

Med forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 8, bemyndiges kirkeministeren til efter aftale med udlændinge-, integrations- og boligministeren at fastsætte nærmere regler om kurset.

Det er tanken, at bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte regler om, at undervisningen som udgangspunkt skal berøre forskellige familieretlige emner, som har relevans for religiøse forkynderes daglige virke med et særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed. Desuden skal undervisningen berøre samspillet og modsætningerne mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side.

Undervisningen skal herudover omfatte lovgivning om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Undervisningen vil få et omfang svarende til det kursus, der allerede er obligatorisk for udenlandske forkyndere, der søger om forlængelse af forkynderopholdet, og som led i deres virke foretager eller vil foretage vielser med borgerlig gyldighed, jf. afsnit 2.2.1. Det er således hensigten, at kurset skal afvikles som et 2-dages kursus, som tager udgangspunkt i oplæg fra undervisere med juridisk baggrund. Herudover vil der kunne være faglige bidrag fra eksterne oplægsholdere, ligesom kurset vil kunne bestå af dialog med deltagerne samt gennemgang af cases.

Undervisningen skal i modsætning til i dag, jf. afsnit 2.2.1., foregå på dansk, og deltagerne vil på eget initiativ og ved egen finansiering kunne medbringe en tolk.

Efter gennemførelse af kurset modtager deltagerne et kursusbevis, jf. forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 6.

Kirkeministeriet vil fremover have ressortansvaret for afviklingen af kurset for de personer, der er forpligtet til at deltage i kurset som følge af, at de søger om vielsebemyndigelse.

Bemyndigelsen vil herudover blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om blandt andet ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse for kurset.

Med forslaget sker der således en tilpasning til de krav, der i dag gælder for folkekirkenes præster. Ud over bestået teologisk kandidateksamen er det en betingelse for at kunne ansættes som præst i den danske folkekirke og dermed foretage vielser i folkekirken med borgerlig gyldighed, at kandidaten har deltaget i undervisningen på pastoralseminariet. Formålet med undervisningen på pastoralseminariet er på videnskabeligt grundlag at give en pastoralteologisk videreuddannelse som forberedelse til at kunne varetage en præstestilling i folkekirken. Undervisningen foregår hen over et semester og veksler mellem praktik og undervisning i praktisk teologiske fag samt administration.

Denne del af lovforslaget skal ses i sammenhæng med det forslag til Lov om ændring af udlændingeloven (Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning), som forventes fremsat af udlændinge-, integrations- og boligministeren i Nov I.

Med kravet om obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre sikres det, at religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der får tildelt vielsebemyndigelse, får kendskab til forskellige familieretlige emner, som har relevans for deres daglige virke med et særligt fokus på regler om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed.

Derudover sikres det, at de pågældende får et uddybende kendskab til den samfundsmæssige og retlige kontekst, hvori de familieretlige regler fungerer, ligesom kurset vil give et indblik i lovgivningen om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Retsvirkningerne af det obligatoriske kursus er desuden, at samtlige religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der får tildelt vielsebemyndigelse, har det samme kendskab til dansk ret og danske traditioner på den ene side og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side. Derved sikres et ensartet vidensgrundlag for samtlige vielsesforrettere trossamfund uden for folkekirken.

Det bemærkes, at der ikke med kurset sker indgreb i trossamfundene uden for folkekirkens frihed til at udlade vielse af to personer af samme køn eller til udelukkende at have religiøse forkyndere af et bestemt køn.

2.3. Løfteerklæring

2.3.1. Gældende ret

I dag afgiver præster i de anerkendte trossamfund en løfteerklæring samtidig med, at de anerkendes som præster i trossamfundet og dermed får vielsebemyndigelse.

Erklæringen har denne ordlyd:

»Ved kongelig resolution af [dato] er jeg, [navn] anerkendt som præst for [trossamfundets navn]. De kirkelige handlinger, jeg foretager i denne egenskab, får borgerlig gyldighed.

Jeg lover på ære og samvittighed, at jeg vil overholde den danske lovgivning og hermed de regler og forskrifter, der vedrører den borgerlige side af de kirkelige handlinger.«

Tilsvarende krav om underskrivelse af løfteerklæring stilles i praksis ikke til religiøse forkyndere i godkendte trossamfund uden for folkekirken, der får tildelt vielsebemyndigelse.

Præster, der ansættes i folkekirken, eller som stadfæstes som valgmenighedspræster, afgiver præsteløftet, jf. § 5 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. Præsteløftet antages på linje med andre erhvervsmæssige kaldsløfter at være uden selvstændigt retligt indhold (men er en ansættelsesbetingelse).

2.3.2. Kirkeministeriets overvejelser

Som anført i afsnit 1 har regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgået en aftale om initiativer rettet mod religiøse forkyndere.

Aftaleparterne er enige om, at kursusdeltageren, jf. ovenfor afsnit 2.2.2., som afslutning på kurset skal underskrive en løfteerklæring om, at den pågældende i sit virke som forkynder vil overholde dansk lovgivning, herunder lovgivningen om ytrings- og religionsfrihed, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Afgivelsen af løfteerklæringen skal efter Kirkeministeriets opfattelse ses i sammenhæng med, at den religiøse forkynder med vielsebemyndigelse har en offentlig bemyndigelse til at foretage vielser med borgerlig gyldighed og er undergivet et decorumkrav. Løfteerklæringen kan medvirke til at ty-

deliggøre denne ramme, og manglende underskrivelse af løfteerklæringen vil kunne betyde, at der foreligger en decorumsag.

I forhold til aftaleteksten finder ministeriet ikke, at kravet om, at vedkommende skal overholde dansk lovgivning skal begrænses til »i sit virke som forkynder«. Dette skal ses i sammenhæng med decorumkravet, der indebærer, at en person med offentlig bemyndigelse både i og uden for tjenesten skal have en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve den offentlige myndighed.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 1, nr. 1, (ægteskabslovens § 16, stk. 6) foreslås det, at religiøse forkyndere, der har gennemført det obligatoriske kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, ved kursets afslutning skal have udleveret et kursusbevis, ligesom vedkommende skal underskrive en løfteerklæring om, at den pågældende vil overholde dansk lovgivning.

Manglende overholdelse af dansk lovgivning kan være en medvirkende årsag til, at der rejses en decorumsag, hvis den pågældende har vielsebemyndigelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, med forslaget til ny § 16, stk. 4, i ægteskabsloven.

Det er hensigten, at løfteerklæringen får samme ordlyd som den, der i dag afgives af præster i de anerkendte trossamfund.

Denne lyder, som nævnt i afsnit 2.3.1. således:

»Jeg lover på ære og samvittighed, at jeg vil overholde den danske lovgivning og hermed de regler og forskrifter, der vedrører den borgerlige side af de kirkelige handlinger.«

Med forslaget skabes der således overensstemmelse mellem de krav, der som nævnt i afsnit 2.3.1. gælder for præster i folkekirken, herunder det i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. § 5 anførte krav om aflæggelse af præsteløfte, det eksisterende krav om løfteerklæring fra præster i anerkendte trossamfund og kravet om, at religiøse forkyndere i andre trossamfund skal afgive en løfteerklæring.

Afgivelse af løfteerklæringen skal ses i sammenhæng med, at den religiøse forkynder med vielsebemyndigelse har en offentlig bemyndigelse til at foretage vielser med borgerlig gyldighed og efter den foreslåede bestemmelse i ægteskabslovens § 16, stk. 3, er undergivet et decorumkrav. En løfteerklæring vil således medvirke til at tydeliggøre overfor den religiøse forkynder, at vedkommende skal varetage sit hverv som vielsesforretter og dermed udøver af offentlig myndighed under iagttagelse af dansk lovgivning.

Denne del af lovforslaget skal ses i sammenhæng med det forslag til Lov om ændring af udlændingeloven (Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning), som forventes fremsat af udlændinge-, integrations- og boligministeren i Nov I.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslagets § 1, nr. 1, om kontrol, tilsyn og sagsbehandling af decorumsager, sager om fritagelse for at deltage i kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre og om løfteerklæring vil indebære en merudgift på Kirkeministeriets bevilling på finansloven på 0,7 mio. kr. årligt. Udgiften skal indgå i Kirkeministeriets bidrag til forslag til finanslov 2017.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for regioner og kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Kravet i lovforslagets § 1, nr. 1, om, at den religiøse forkynder i forbindelse med ansøgning om vielsebemyndigelse skal underskrive en løfteerklæring, vil indebære en yderst begrænset byrde for den enkelte person. Kravet i lovforslagets § 1, nr. 1, om, at den religiøse forkynder i forbindelse med tildeling af vielsebemyndigelse skal gennemføre et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, vil indebære en begrænset byrde for den pågældende.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 1. juli 2016 til den 19. august 2016 været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Alle anerkendte trossamfund og alle godkendte trossamfund (Assentoft Frikirke, Baptistkirken i Danmark, Bethel Missionary Baptist Church, Bibel og Missionscentret, Borgerkirken, Bornholmerkirken Evangelisk Luthersk Frimenighed, Brunstad Kristne Menighed, Holstebro, Brunstad Kristne Menighed, København, Byens Kirke Silkeborg, Calvary Mission Church, City Kirken Herning, Citykirken Aarhus, Copenhagen Community Church, Dansk Teltmissionsmenighed, Debre Mihret St. Amanuel Church in Copenhagen, Denmark, Northwest Europe Diocese of Ethiopian Orthodox Tewahedo Church, Den Apostolske Kirke i Danmark, Den Armensk-Apostolske Kirke i Danmark, Den Evangeliske Frikirke, Den evangelisk-lutherske Frikirke, Den Hellige Bispemartyr Clemens pave af Roms Menighed, Den Katolske Kirke i Danmark, Den Kinesiske Kirke i København (KKiK), Den Koptisk-Ortodokse Kirke, Den Koreanske Kirke i Danmark, Den Kristne Forsamling (tidligere Kristnastova), Den Makedonske Ortodokse Kirke, Den Ny-

apostolske Kirke i Danmark, Den Ortodokse Kirke i Danmark - Gudsmoders Beskyttelses Menighed, Den ortodokse russiske kirkes menighed i København, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Herning, Den Rumænsk Ortodokse menighed i København, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Århus, Den Rumænske Ortodokse Menighed i Odense, Den Rumænske Ortodokse Menighed i Roskilde, Den rumænsk-ortodokse menighed i Danmark, Den Russiske Ortodokse Kirkes (Moskvapatriarkatet), Den Serbisk Ortodokse Kirke i Danmark, Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed, Det Danske Missionsforbund, Evangeliesalen, Den Apostolske Pinsekirke, Exodus-Kirken, First International Baptist Church of Copenhagen (FIBC), Fonden Guds Verdensvide Kirke (Worldwide Church of God), Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark, Forklarelsens Kirke, Forsamlingen Livdin, Frelsens Hær, Frikirken Hillerød, Frikirken Oasan, Frikirken på Havnen, Frimenigheden Kilden, Fårevejle Evangelisk Lutherske Frimenighed, Græsted Frikirke, Guds menighed, Herning Bykirke, Hillerød Frimenighed, Holstebro Oasekirke, Holy International Christian Ministries Denmark, International Christian Community, International Harvest Christian Center, Inuunerup Nutaap Oqaluffia - Grønlands Frikirke, Jehovas Vidner, Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, Jesus is Lord Church, Kirkecenter Livets Kilde, Kong Haakons Kirke, Kristensamfundet i Danmark, Kristent Center, Kristent Center Midt-Vest, Kristent Centrum, Kristent Fællesskab, København, Kristus Kirken, Kronjyllands Frimenighed, København Vineyard, Københavnerkirkens frimenighed, Københavns Bibeltrænings Center, Københavns Frimenighed, Lemvig Bykirke, LM Kirken Herning, Luthersk Missionsforenings Frimenighed, Menigheden af Kristne i Danmark i Jesu Navn, Menigheden Faderhuset, Betania Kirkecenter, Bykirken, Evangelieforsamlingen, Frederikshavn Kirkecenter, Frikirken i Løgstør, Frikirken i Multihuset, Holstebro Pinsekirke, Mariagerfjord Frikirke, Pinsekirken i Esbjerg, Pinsekirken i Herning, Pinsekirken i Hobro, Pinsekirken i Korsør, Pinsekirken i Randers, Pinsekirken i Roskilde, Pinsekirken i Rønne, Pinsekirken i Thisted, Pinsekirken i Vejle, Pinsekirken i Aalborg, Pinsekirken i Århus, Pinsekirken København Ø, Pinsekirken Nyt Håb, Pinsekirken på Amager, Svendborg Menighedscenter, Viborg Internationale Pinsekirke, Metodistkirken i Danmark, Mission Danmark, Morsø Frimenighed, Nazarærens Kirke, Nexø Frikirke, Nordschleswigsche Gemeinde, Odder Frimenighed, Redeemed Christian Church of God - Jesus Centre, Den reformerte menighed i Fredericia, Den tysk-reformerte menighed i København, Fransk Reformert Kirke i København, Rødding Frimenighed, Silkeborg Oasekirke, Skjern Bykirke, Skovlunde Frikirke, Svenska Gustafs församlingen i København, Sydfyns Frimenighed (tidligere Taasing Frimenighed), Syvende-dags Adventistkirken, Søhøjlandets Kirke, The Brethren, The International Church for Copenhagen (The American Lutheran Congregation of Copenhagen), Thorsted Frimenighed, Troens Ord (Brandt Kristne Center), Tønder Frikirke, Yeshuat Tsion, Den Messianske Synagoge i Danmark, Verdens Lys, Arabisk Kirke i Aalborg, Østens Assyriske Kirke i Danmark, Østens Gamle Kirke, Ågård Frimenighed, Aalborg Menig-

hedscenter, Det Jødiske Samfund i Danmark, Machsike Hadass, Shir Hatzafon - Progressiv Jødedom i Danmark, Dansk Islamisk Center, Dansk Pakistansk Kulturforening, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Den Islamiske Trossamfund af Bosniakker i Danmark, Den Islamiske Verdensliga (Muslim Worldliga), Det Albanske Trossamfund i Danmark, Det Islamiske Forbund i Danmark, Det Islamiske Trossamfund, Det Islamiske Trossamfund på Fyn (DIT), Det muslimske Kulturcenter, Foreningen Ahlul Bait i Danmark (tidligere Al-Mostafa Islamisk Center), Islamic Center Jaffaria, Islamic Cultural Center, Islamisk Center for de Europæiske Lande, Islamisk Center Vest, Islamisk Forum, Islamisk Kultur Center Amager, Islamisk Kulturel og Studie Institut, Islams Ahmadiyya Djamâ'at (Bevægelse), Kulturforeningen for folk fra Irak, Københavns Moske, Madina-Tul-Ilm Education Center, Minhaj ul Quran International Denmark, Muslim Cultural Institute, Pakistan Islamic Welfare Society, Shiamuslimsk Trossamfund i Danmark, Taiba - Islamisk Center og Moské, Wakf Al Massira, Ringsted Moske. Århus Islamiske Trossamfund, Center for Visdom og Medfølelse - Tong-nyi Nying-je Ling, Den Burmesiske Theravada Buddhistforening Buddha Ramsi, Den Sri Lankansk-Danske Buddhistiske Religiøse og Kulturelle Forening, Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturelle Forening, Chua Lieu Quan, Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturforening i Århus,

Foreningen Rangjung Yeshe Sangha, Foreningen Stupa, Karma Kagyu Buddhistisk Sangha, Karma Kadju Skolen (Karma-Kasjyba Skolen), Karmapa-Trust-Sangye Tashi Ling, Phendeling - Center for Tibetansk Buddhisme, Tendai Danmark, Tendai Buddhistisk Center, The Buddhist Organisation Dhammakaya i Danmark, Wat Thai Denmark Brahma Vihara, Watpa Copenhagen (Sunnataram Copenhagen), Øsal Ling - Lysets Have, Bharatiya Mandir, Danmarks Hindu Kultur Aktivitets Center, Krishnabevægelse/Iskcon (Hare Krishna), Sathya Sai Baba, Sikh Foundation, Denmark, Sree Abirami Amman Temple, Sri Guru Singh Sabha, Copenhagen, Alevi Forbundet i Danmark, Baha'i Samfundet - Det nationale åndelige råd for bahå'ierne i Danmark, Brahma Kumaris Åndelige Verdensuniversitet, Den Mandæiske Manda i Danmark, Forn Sidr - Asa- og Vanetrosamfundet i Danmark, Gurdwara Copenhagen, Harreskovens Blotgilde), Danske Kirkers Råd, Muslimernes Fællesråd, biskopperne, Den Danske Præsteforening, Foreningen af Grundtvigske valg- og frimenigheder, Indre Mission, Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Netværk, Tidehverv, Kirkelig Fornyelse, Grundtvigsk Forum, Dansk Diakoniråd, Grønlandsk Selvstyre og Færøernes Selvstyre.

9. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindredgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	0,7 mio. kr. årligt på FFL
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Kravet i lovforslagets § 1, nr. 1, om, at den religiøse forkynder i forbindelse med ansøgning om vielsebemyndigelse skal underskrive en løfteerklæring, vil indebære en yderst begrænset byrde for den enkelte person. Kravet i lovforslagets § 1, nr. 1, om, at den religiøse forkynder i forbindelse med tildeling af vielsebemyndigelse skal gennemføre et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, vil indebære en begrænset byrde for den pågældende.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (ægteskabsloven) anvendes terminologien »præst«. Dette begreb opfattes i praksis som omfattende gejstlige i det pågældende trossamfund og omfatter derfor præster, imamer religiøse forkyndere og tilsvarende embedsindehavere i trossamfundet.

I lovttekstens stk. 3-6 er ægteskabslovens terminologi videreført. I bemærkningerne anvendes terminologien »religiøse forkyndere« for at understrege bredden i personkredsen.

Med forslaget til *stk. 3* i ægteskabslovens § 16 lovfæstes decorumkravet for religiøse forkyndere i anerkendte og godkendte trossamfund, der tildeles vielsesbemyndigelse. Efter bestemmelsen skal en præst i de i *stk. 1*, nr. 2-3, nævnte trossamfund således udvise en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed.

Forslaget om at indsætte et *stk. 3* i § 16 i ægteskabsloven er en konsekvens af aftaleparternes ønske om at stramme kravene for at kunne virke som religiøs forkynder i Danmark og Trossamfundsudvalgets indstilling af 13. maj 2016, hvori det anbefales, at et krav om decorum for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der ansøger om vielsesbemyndigelse, lovfæstes.

Begrebet »decorum« (eller »decorum officiale«) betegner en adfærdskodeks, nemlig det med en offentlig stilling forbundne krav om en vis til stillingen svarendeandel.

Inden for den offentlige ansættelsesret – særligt inden for tjenestemandsansættelsen – er decorum-begrebet bl.a. kommet til udtryk i tjenestemandenslovens § 10, hvoraf det fremgår, at tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver.

Det antages i den juridiske litteratur, at der for overenskomstansatte gælder et krav svarende til decorumkravet i tjenestemandenslovens § 10. Denne retstilstand omfatter således bl.a. folkekirkens overenskomstansatte præster.

For så vidt angår religiøse forkyndere med vielsesbemyndigelse i trossamfund uden for folkekirken, er der tale om et privat ansættelsesforhold eller lignende i forhold til trossamfundet, hvor den pågældende i henhold til den offentligretlige bemyndigelse samtidig udøver offentlig myndighed i form af indstiftelse af ægteskab med borgerlig gyldighed. Decorumkravet for disse personer har hidtil beroet på ulov-

bestemt grundlag, men vil med forslaget til ægteskabslovens § 16, stk. 3, fremover fremgå udtrykkeligt af lovgivningen.

I forbindelse med tildeling af vielsesbemyndigelse vil decorumkravet ligesom i dag blive kontrolleret ved indhentelse af straffeoplysninger og børneattest. Heri er således indeholdt en forudsætning om, at en religiøs forkynder i trossamfund uden for folkekirken, der søger om vielsesbemyndigelse, ikke forud for ansøgningen må have udvist en adfærd, der gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed.

Efter forslaget til *stk. 4* i ægteskabslovens § 16 kan en vielsesbemyndigelse til en præst i de i *stk. 1*, nr. 2-3, nævnte trossamfund tilbagekaldes, hvis den bemyndigede ikke længere opfylder betingelserne for tildeling af vielsesbemyndigelse.

Hermed lovfæstes det, at manglende opfyldelse af decorumkravet kan betyde, at vielsesbemyndigelsen tilbagekaldes. Ved en tilbagekaldelse forstås det forhold, at den udstedende forvaltningsmyndighed (det ansvarlige ressortministerium) af egen drift ændrer sin egen, gyldige afgørelse.

En afgørelse om tilbagekaldelse er skønsmæssig og skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om f.eks. partshøring samt retsgrundsaetningerne om saglighed og proportionalitet.

Tilbagekaldelse af en begunstigende forvaltningsakt, som en tildeling af vielsesbemyndigelse utvivlsomt vil være, kan ske dels som følge af, at forudsætningerne for den oprindelige afgørelse viser sig ikke at have været opfyldt, dels i tilfælde af, at forudsætningerne for afgørelsen efterfølgende tilsidesættes.

For så vidt angår en religiøs forkynder med vielsesbemyndigelse i et trossamfund uden for folkekirken, tildeles denne en bemyndigelse til at forrette vielser med borgerlig gyldighed, og den pågældende tildeles således en adgang til at udøve offentlig myndighed. Denne bemyndigelse vil således også kunne tilbagekaldes, hvis den pågældende religiøse forkynder ikke længere lever op til den værdighed og tillid, som udøvelsen af myndighedsfunktionen forudsætter.

Før vedtagelsen af ægteskabsloven af 1969 fulgte det af en førkonstitutionel retssædvane, at trossamfund kunne anerkendes ved kongelig resolution, jf. herved også § 29 i lov nr. 276 af 30. juni 1922 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning. Der er i dag 11 anerkendte trossamfund, som er anerkendt efter denne praksis.

Når religiøse forkyndere i de anerkendte trossamfund skal kunne foretage kirkelige familieretlige handlinger med borgerlig gyldighed (navngivning, navneændring og vielser), skal den enkelte forkynder som følge af den førkonstitutionelle retssædvane anerkendes ved kongelig resolution. Så-

danne kongelige resolutioner gives i dag af Dronningen og den ressortansvarlige minister i forening.

Vielsesbemyndigelser og bemyndigelser til at føre kirkebøger til religiøse forkyndere i anerkendte trossamfund, der er givet ved kongelig resolution, vil således også skulle tilbagekaldes ved kongelig resolution. Ved vurderingen af hvorvidt der kan ske tilbagekalde af en vielsesbemyndigelse, er det på tilsvarende vis som ved tilbagekaldelse ved ministeriel beslutning, en afvejning af konkrete omstændigheder, hvori decorumkravet også medtages.

Spørgsmålet om, hvorvidt decorumkravet i givet fald er overtrådt eller ej, må bero på en konkret vurdering, hvorfor det ikke er muligt at opstille en udtømmende opregning af de situationer, der kan føre til et decorum-forhold.

Som eksempler, hvor der vil kunne rejses decorumsag, kan dog nævnes den situation, hvor den religiøse forkynder med vielsesbemyndigelse foretager vielse af en mindreårig uden prøvelsesmyndighedens tilladelse eller foretager en vielse uden begge parters samtykke. Efter bestemmelsens ordlyd vil manglende deltagelse i det obligatoriske kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre eller manglende underskrivelse af løfteerklæringen også kunne betyde, at vielsesbemyndigelsen kan tilbagekaldes. Tilsvarende gælder, at grovere straffelovsovertrædelser kan betyde, at vielsesbemyndigelsen kan tilbagekaldes.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at det ikke er en forudsætning for at forsynde sig mod decorumkravet, at den religiøse forkynder i særlige kredse eller hos bestemte personer konkret har mistet agtelse og tillid. Det er tilstrækkeligt, hvis den religiøse forkynder har udført handlinger eller udvist en adfærd, der er egnet til at betage vedkommende den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Som eksempel kan nævnes grovere straffelovsovertrædelser o.l.

Ved vurderingen af, om der skal rejses decorumsag, vil det endvidere være relevant at inddrage den praksis, der gennem tiden er udviklet vedrørende decorumkrav i forhold til folkekirkenes præster.

Som nævnt i afsnit 2.1.1. gælder der i dag et decorumkrav for præster i folkekirken. Manglende overholdelse af decorumkravet kan for disse præster få ansættelsesretlige konsekvenser – herunder i form af afsked. Med forslaget om lovfæstelse af decorumkravet til religiøse forkyndere med vielsesbemyndigelse i trossamfund uden for folkekirken og lovfæstelsen af muligheden for at tilbagekalde en vielsesbemyndigelse tydeliggøres en overensstemmelse vedr. decorumkravet mellem præster i folkekirken og religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken.

Det bemærkes dog, at tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelsen til en religiøs forkynder i et anerkendt eller godkendt trossamfund ikke har ansættelsesretlige konsekvenser, medmindre trossamfundet selv træffer beslutning herom. Tilbagekaldelsen betyder således umiddelbart kun, at vedkommende ikke længere er bemyndiget til at foretage vielser med borgerlig gyldighed.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

I forslaget til *stk. 5* i ægteskabslovens § 16 indebærer 1. pkt. et nyt krav om, at tildeling af vielsesbemyndigelse til religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken er betinget af, at den pågældende inden 6 måneder efter meddelelse af vielsesbemyndigelse gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Med 2. pkt. gives der mulighed for, at fristen på 6 måneder efter ansøgning kan forlænges ved lovligt forfald. Forslaget til 3. pkt. betyder, at den religiøse forkynder kan fritages for at deltage i kurset, hvis vedkommende har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre. I medfør af sidste pkt. påhviler det præsten at fremlægge dokumentation herfor.

Med forslaget vil det fremover være en forudsætning for tildeling af vielsesbemyndigelse, at den religiøse forkynder inden 6 måneder efter meddelelse af vielsesbemyndigelse har gennemført et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Hidtil har kravet om kursus alene været gældende for udenlandske forkyndere, som har søgt om forlængelse af forkynderopholdet i medfør af udlændingelovens § 9 f, hvis ansøgeren foretager eller ønsker at foretage vielser med borgerlig gyldighed.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der tildeles vielsesbemyndigelse, har indsigt i og forstår dansk familieret, frihed og folkestyre, så de opnår generelle forudsætninger for at kunne rådgive og vejlede deres menigheder i overensstemmelse med dansk ret.

Fristen på 6 måneder kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. Lovligt forfald vil f.eks. foreligge, når den religiøse forkynder bliver forhindret i at deltage i kurset på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption.

En religiøs forkynder kan desuden helt fritages fra deltagelse i kurset, hvis vedkommende kan dokumentere et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor den pågældende allerede har gennemført kurset i medfør af udlændingelovens § 9 f, og derved kan fremvise kursusbevis for gennemført kursus.

Fritagelsen vil desuden kunne ske, hvis den pågældende har gennemført pastoralseminariet eller har afsluttet en dansk uddannelse som BA.jur., cand.jur. eller socialrådgiver. Det forudsættes, at fritagelse i praksis kun sker rent undtagelsesvist.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.

Med forslaget til *stk. 6* i ægteskabslovens § 16 indføres et krav om, at den religiøse forkynder som afslutning på det obligatoriske kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre skal underskrive en løfteerklæring om, at den pågældende vil overholde dansk lovgivning. Ved afslutning på kurset får den pågældende desuden udleveret et kursusbevis som dokumentation for, at vedkommende har deltaget i og gennemført kurset.

Afgivelse af løfteerklæringen skal ses i sammenhæng med, at den religiøse forkynder med vielsesbemyndigelse

har en offentlig bemyndigelse til at foretage vielser med borgelig gyldighed og efter den foreslåede bestemmelse i ægteskabslovens § 16, stk. 3, er undergivet et decorumkrav. Manglende overholdelse af dansk lovgivning vil kunne betyde, at der rejses decorumsag om tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelsen. En løfteerklæring vil således medvirke til at tydeliggøre overfor den religiøse forkynder, at vedkommende skal varetage sit hverv som vielsesforretter og dermed udøver af offentlig myndighed under iagttagelse af dansk lovgivning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.

Med forslaget til *stk. 7* i ægteskabslovens § 16 fastsættes krav om, at kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre finansieres ved brugerbetaling.

Det er den enkelte religiøse forkynder i trossamfund uden for folkekirken, der ønsker en vielsesbemyndigelse, og det forekommer derfor også mest naturligt, at det er vedkommende selv, eller det trossamfund han/hun er tilknyttet, som afholder udgifterne til kurset.

Med forslaget til *stk. 8* i ægteskabslovens § 16 bemyndiges kirkeministeren til efter aftale med udlændinge-, integrations- og boligministeren at fastsætte nærmere regler om kurset, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse for kurset.

Det er tanken, at bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte regler om, at undervisningen som udgangspunkt skal berøre forskellige familieretlige emner, som har relevans for religiøse forkynderes daglige virke med et særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed. Desuden skal undervisningen berøre samspillet og modsætningerne mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side.

Undervisningen skal herudover omfatte lovgivning om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskriminaton og kvinderettigheder.

Undervisningen vil få et omfang svarende til det kursus, der allerede er obligatorisk for udenlandske forkyndere, der søger om forlængelse af forkynderopholdet, og som led i deres virke foretager eller vil foretage vielser med borgerlig gyldighed, jf. afsnit 2.2.1. Det er således hensigten, at kurset skal afvikles som et 2-dages kursus, som tager udgangspunkt i oplæg fra undervisere med juridisk baggrund. Herudover vil der kunne være faglige bidrag fra eksterne oplægsholdere, ligesom kurset vil kunne bestå af dialog med deltagerne samt gennemgang af cases.

Undervisningen skal i modsætning til i dag, jf. afsnit 2.2.1., foregå på dansk, og deltagerne vil på eget initiativ og ved egen finansiering kunne medbringe en tolk.

Efter gennemførelse af kurset modtager deltagerne et kursusbevis, jf. forslagens til ægteskabslovens § 16, stk. 6.

Kirkeministeriet vil fremover have ressortansvaret for afviklingen af kurset for de personer, der er forpligtet til at deltage i kurset som følge af, at de søger om vielsesbemyndigelse.

Bemyndigelsen vil herudover blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis, og betingelser for fritagelse for kurset.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.

Som nævnt i afsnit 2.2.3 og 2.3.3 skabes der med kravet om religiøse forkynderes deltagelse i det obligatoriske kursus og afgivelse af løfteerklæring overensstemmelse med de krav, der gælder for præster i folkekirken.

Til § 2

I bestemmelsens *stk. 1* foreslås det, at loven træder i kraft den 1. januar 2017.

Efter bestemmelsens *stk. 2* finder § 16, stk. 5-8, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som affattet ved § 1, nr. 1, ikke anvendelse for personer, som inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om vielsesbemyndigelse.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås således en overgangsbestemmelse, der indebærer, at kravet om deltagelse i kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre samt underskrivelse af løfteerklæringen ved kursets afslutning, bliver obligatorisk for religiøse forkyndere i trossamfund uden for folkekirken, der søger om vielsesbemyndigelse efter 1. januar 2017. Vielsesforrettere, der inden 1. januar 2017 har søgt om eller fået vielsesbemyndigelse vil derfor ikke blive omfattet af det nye kursuskrav, medmindre de pågældende allerede skulle gennemgå kursus i medfør af den nugældende § 9 f, stk. 5, i udlændingeloven.

Til § 3

I medfør af forslagens § 3 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde. Bestemmelsens indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kgl. anordning kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lov om ægteskabs indgåelse og opløsning er sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 307 af 14. maj 1993 om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets indgåelse og opløsning med senere ændringer.

Loven er også sat i kraft for Færøerne, jf. anordning nr. 37 af 22. januar 2002 om ikrafttræden for Færøerne af lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, som senere ændret ved kongelig anordning nr. 398 af 20. april 2010. Det bemærkes, at de foreslåede ændringer ikke kan sættes i kraft for Færøerne, da Færøerne har overtaget sagsområdet »folkekirken« og sagsområdet »andre trossamfund« med virkning fra

den 29. juli 2007. Dette medfører, at det efter denne dato ikke længere er de danske myndigheder, der kan godkende nye trossamfund eller kan give præster i andre trossamfund

bemyndigelse til at foretage vielser med borgerlig gyldighed. Kompetencen hertil ligger i dag hos de færøske myndigheder.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1818 af 23. december 2015, foretages følgende ændring:

§ 16. - - -

Stk. 2. - - -

1. I § 16 indsættes som *stk. 3-8*:

Stk. 3. Som udøver af offentlig myndighed skal en præst i de trossamfund som nævnt i stk. 1, nr. 2-3, udvise en adfærd, der ikke gør den pågældende uegnet eller uværdig til at udøve offentlig myndighed.

Stk. 4. Der kan ske tilbagekaldelse af en vielsesbemyndigelse til en præst i de trossamfund som nævnt i stk. 1, nr. 2-3, hvis den pågældende præst ikke længere opfylder betingelserne for tildeling af vielsesbemyndigelse.

Stk. 5. Tildeling af vielsesbemyndigelse skal betinges af, at præsten i de trossamfund som nævnt i stk. 1, nr. 2-3, inden 6 måneder efter meddelelse af vielsesbemyndigelse gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Fristen på 6 måneder kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. Kirkeministeriet kan fritage præsten for at deltage i kurset, hvis præsten har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre. Præsten skal fremlægge dokumentation herfor.

Stk. 6. Som afslutning på kurset, jf. stk. 5, udleveres et kursusbevis, ligesom præsten skal underskrive en løfteerklæring om, at den pågældende vil overholde dansk lovgivning.

Stk. 7. Kurset finansieres gennem brugerbetaling.

Stk. 8. Kirkeministeren fastsætter efter aftale med udlændinge-, integrations- og boligministeren nærmere regler om kurset, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse for kurset.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2017.

Stk. 2. § 16, stk. 5-8, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som affattet ved § 1, nr. 1, finder ikke anvendelse for personer, som inden lovens ikrafttræden har indgivet ansøgning om vielsesmyndigelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger